

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

Cap. I. Baptismvs, eius excellentiæ & effectus; & ad eum percipiendum
Vocatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39652

f Ruth. 3. 5.

gium quoddam) vt glossa aduertit in ijs præcessit, quæ **NOEMI** facere iussit **RUTH**, cum agebat, de ea nuptui tradenda **Booz**: *Fluare* (inquit) *& uenire, & induere cultioribus vestimentis, & descende in aream.* Area Christi D. N. quem **Booz** significabat, (quemadmodum postea dicemus) est Ecclesia Catholica, ad quam à Deo vocantur animæ, quas ipse est in sponsas accepturus: ad quæ sponsalia lauantur illæ Baptismi Sacramento; vnguntur Confirmatione; pretiosisque virtutum ac insigniũ earum actionum vestibus exornantur: vt ita perfectam vitam ducant, quemadmodum excelsi ad eũ Regis sponsas decet.

CAPVT. I.

BAPTISMVS, EIVS EXCELLENTIÆ,
& effectus, & ad eum percipiendum
Vocatio.

In oratione
 in Sanctum
 Chrisma.

Baptismus

Semen gra-
 tia tribus
 medetur

3. p. q. 3. a.

4.

Originali.
 a Iob. 14. 4.
 iuxta. 70.
 b Eph. 2. 3.

c Ioan. 1. 29.

2.
 Actuali.

SANCTVM Baptismi Sacramentum (quemadmodum S. Gregorius Nazianzenus dixit) ad eũ inter cetera diuina beneficia elucet, vt omnium præstantissimum & præclarissimum dici possit: Continet enim tanquam sementis ea omnia; aperitque viam ad fruendum illis, ceterisque Sacramentis, quemadmodum discurrenti per innumera mala, à quibus nos liberat; & per ingentia & mirabilia bona, quæ ab eo nobis suauissimo & excellentissimo quodam modo proueniunt, apparebit. in quo efficacia ostenditur Incarnationis, Passionis, ac Mortis Iesu Christi D. N. qui venit in hũc mundum, vt eum redimeret, & à tribus grauissimis malis liberaret; tribusque excellentibus bonis ditaret ac exornaret. Nam teste S. Thoma, præcipue venit, vt nos ab *originis* peccato liberaret, quod est totius humanæ naturæ, Adami culpa infectæ, peccatum; & in omnes eius posteros transit; eosque inficit in eodem momento, quo in utero materno concipiuntur: ad eũ vt Iob dixerit: *a Nemo mundus à sorde, & si vnus dies sit vita eius super terram.* Nam, vt ait Apostolus, *b omnes nascimur filii ira, DEI inimici, eiusque gratia priuati.* Et quoniam hoc peccatum ad eũ est vniuersale, ita Christus ad illud præcipue reparandum venit. Quamobrem S. Ioannes Baptista de eo dixit: *c Ecce Agnus Dei qui tollit peccatum mundi.* Mundi (ait Beda) peccatum vocat illud, quod instar est pestis toti humanæ naturæ communis.

Ex quo secundum procedit, quod *Actuale* vocamus, & propria peccantis voluntate committitur. Sed, cum voluntatem hanc omnes habeant valde corruptam, omnes quoque illud inficit, quod insinuauit Dauid, cum di-

it: d *Dominus de caelo prospexit super filios hominum; & vidit quod omnes declinauerunt, & errauerunt; & non esset qui faceret bonum, ne quidem vnus.* A qua miseria vt etiam nos liberaret, factus est *D E V* homo, & in cruce mortuus: in qua omnia peccata crucifixit, ac iugulauit: vt gratiæ vitam peccatoribus largiretur.

Et quoniam eius Redemptionem decebat esse copiosissimam, eruit quoque homines à tertio quodam grauissimo & horrendo malo completente reliquos *effectus* & miseras, quæ ipsa peccata in hac & in futura vita comitantur: quales sunt cæcitas mentis, obstinatio, cordis que duricies & æternæ ac temporales pœnæ, quæ culpis meritò infliguntur. In cuius aded insignis redemptionis signum, voluit ipse noster Saluator, ante suam passionem tribus mortuis vitam reddere; quibus triplex hoc peccatorum genus, eorumque peccata significantur. Primum resuscitauit e *puellam filiam Iairi* secretò in domo paterna, quæ puella infantes significat mortuos ob culpam originalem. Deinde resuscitauit *adulescentem filium viduæ apud portam ciuitatis Nain*, cum efferretur ex ciuitate, vt sepeliretur. vt sic significaret, se etiam venisse ad resuscitandos peccatores, actualibus peccatis extinctos: à proprijs scilicet passionibus raptatos. cohibente ipso gratia sua torrentem propriæ voluntatis eorum. Denique *g Lazarum resuscitauit* non solum iam mortuum, sed carceri etiam sepulchri inclusum, *ligatum manus & pedes insitis*, & lapide sepulchrum operiente, qui eius exitum prohibebat. Qui figura erat miserissimi status peccatorum, qui inueterati & indurati sunt in suis peccatis: ob quæ promeriti sunt in inferno sepeliri cum diuice illo epulone, ligati pedibus & manibus, æternæ obstinationis compedibus. At Christus Seruator noster infinita sua misericordia facile hæc mala intercidit, communicata per Sacramenta gratia sua. per duo præcipuè, quæ ad vitam peccatoribus restituendam ordinantur.

§. 1. *Quinam sint effectus Baptismi?*

Hinc licet incipere stupendam Baptismi efficacitatem intelligere, per quem Christus D.N. à tribus prædictis miserijs nos liberat. Ex omnibus enim Sacramentis solum hoc virtute pollet delendi culpam *Originalem*, & à spirituali morte, quam animæ illa inurit, liberandi: idque tanta profusione, vt etiam infantes rationis vsu destitutos iustificet. Cum enim ipsi nec peccassent, nec mortui essent propter aliquem propriæ voluntatis actum, sed Adami primi eorum parentis, in quo ipsi tanquam in capite suo erant: voluit *D E V* D. N. vt sine proprio etiam suo actu, per merita sui capitis Christi Seruatoris nostri, quæ per hoc Sacramentum illis applicantur, gratiæ vitam reciperent. Siquidem vt Apostolus ratiocinatur, non de-

d *Psal. 13. 2*3-
Effectibus
peccati.e *Mat. 9. 25*
*Marc. 5. 22*f *Luc. 7. 14*g *Ioan. 11. 43*
Tres mortui
à Christo
resuscitati.I.
Originale
S. Thom. 3. p.
q. 68. a. 9.

buit

2.
Actuales
Rom. 6. 3.
 a *Mich. 7. 9*
 b *3. p. q. 68. 4. 8*
 c *Thren. 4. 7*
 d *Mat. 3. 17.*
 e *Bonum*

buit esse efficacius delictum Adami terreni, quā gratia sit Adami cœlestis. Quod si is, qui baptizatur, peccatis etiam *actualibus*, et si innumerabilibus & grauiissimis sit infectus, in ipso momento ab ijs omnibus emundatur: omnia n. virtute sanguinis Iesu Christi demerguntur in aqua baptismi, (quæ vt ait idem Apostolus) eius mortem & sepulturam refert, sicut etiam scriptum est a *deponet iniquitates nostras, & proiciet in profundū maris omnia peccata nostra*: vbi, quemadmodum Aegypti; submersa & mortua manebunt, vt amplius nunquam compareant, nec pristinum locum recipiant.

3.
Pana.
 4.
Baptismi
facilitas
b 4. Reg. 5.
14.
3. p. q. 68. 4. 8
Cur prisci-
ter ablu-
erint.
Nunc semel.
Tract. 80. in
Ioan.
c Thren. 4. 7
Tria Baptif-
mi bona.
d Mat. 3. 17.
Bonum

ET quod maiorem affert admirationem, & voluptatem, est, quod non solum à culpis liberet; sed etiam à *panis* omnibus aeternis, & temporaneis, quas peccator propter illas erat promeritus. aded vt nullam satisfactionem disciplinarum, aut aliorum operum pœnalianum adhibere sit necesse, ad omnia debita etiam maxima exoluenda: Aded vt qui, statim atq; baptizatus est, animā exhalat, ei neque infernus, neque purgatoriū, neque lymbus superfit: quia omnia remouet impedimēta cœlū ingrediēdi. Id q; si grauissima & stupenda perfit celeritate, neque n. propriū sanguinē effūdere opus est, quemadmodū in circumcissione: sed satis est, corpus aqua abluere in nomine *Patris & Filii & Spiritus S.* Nec opus est septies lauare, quod fecit b *Naaman* ille, vt a *lepra mundaretur*. Nam vel semel ablui satis est ad totam culpa lepræ expurgandam. Et quamuis in prima uia Ecclesia ter abluerētur, qui baptizabātur. id tamen (vt docet S. Thomas) non erat necessarium, sed adhibebatur ad significandum trium diuinarum personarum mysteriū; dies que tres, quibus Christus D. N. iacuit in sepulchro. Aut etiam generalem mortē trium generum peccatorum, *cogitatione* sc. *verbo, & opere*; aut *ignorantia, imbecillitate, & malitia*; aut *concupiscentia carnis, & oculorum, ac superbia vitæ*. omnia enim hæc peccata ita in hoc Sacramento moriuntur & abolentur, vt exuamur operibus veteris hominis; & à dæmonis, mundi & carnis tyrannide vindicemur. Sequentibus verò temporibus vna tantum fiebat ablutio, ad significandum tam diuinæ essentia, quam ipsius baptismi vnitatem. Cuius efficacitas (teste S. Augustino) tanta est, vt statim atque tangit corpus, eleuetur à DEO, vt animam ipsam abluat, c *niueq;* reddat *candidiorem, lacte nitidiorem, rubicundiorem ebore antiquo, & Saphyro pulchriorem*: prodit enim sole Iustitiæ induta, stellis cœlestium suarum virtutum coronata: magnus enim DEVS noster neminem à magnis malis liberat, quin eidem ingentia largiatur bona. Quare per ipsum Baptismum tria alia insignia bona communicat, quorum symbolum præcessit in ipsius Saluatoris baptismo: cum cœli sunt aperti, & Spiritus S. sicut columba super ipsum descendit: & vox Patris audita est dicentis: d *hic est Filius meus dilectus, in quo mihi complacui*. Hæc enim omnia eò dirigebātur, vt intelligeremus primo baptismum cō-

mmnicare

municare nobis diuinam *iustificatiōis* gratiam, qua filij Dei efficiuntur, regniq̄ eius cœlestis hæredes: & animæ sunt puræ, mansuetæ, & pulchræ sicut columbæ, Spiritus S. sponsæ, eiusq̄ue templum & habitatio, cum omnibus virtutibus, donis, ornamentis & excellentijs in priori tractatu positis. Sed hæc omnia efficit excellenti & præstantissimo quodam modo, quem Christus D. N. *renascendi* voce expressit, cum dixit: *e nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, quæ natiuitas priorem, quæ naturalis est, tantum excedit, quantum Spiritualis natiuitas excedit carnalem; & quantum habere Patrem DEVM, qui rerum omnium est creator, excedit, habere patrem hominem, qui est vilis creatura. Et si Spiritus Domini, cum in prima creatione, ferretur super aquas, aded illas fecundauit, vt innumera ex eis uiuentia eduxerit, cum ea pulchritudine ac varietate, quam nunc in anibus & piscibus cernimus: quãtò magis ad Ecclesiæ suæ erectionem eadem fecundauerit, ad producendum aliud genus uiuentium vita supernaturali & diuina: p̄opterea enim Apostolus dixit: g DEVM secundum suam misericordiam saluos nos fecisse per lauacrum regenerationis & renouationis Spiritus sancti, quem effudit in nos abunde per IESVM CHRISTVM. vocat autem regenerationem & renouationem, quatenus primam gratiam ei coamunicat, qui nunquam eam habuit, renouando eum ad quoddam esse aded purum, & ab omni culpa, & pœna mundum, atque si maculam vllam nunquam habuisset. In hoc autem Baptismus plurimum excedit Sacramentum Pœnitentiæ: quod peccatorem iustificat, sicut qui resuscitat mortuum, relinquendo scilicet illi reliquias aliquas, & pristinas miseras: quia non semper pœnas omnes remittit. Ex quo apparet h *Baptisma* (vt ipse Apostolus dixit) esse *unum*, nec posse nisi semel in vita suscipi. Cùm enim vnica tantum sit naturalis natiuitas, nec erit (vt ait Sanctus Augustinus) nisi vna spiritualis. Ac propterea Baptismus signum quoddam animæ imprimit, quod Theologi CHARACTEREM appellant, qui nulla culpa deleri potest. Vult enim D. N. perpetud in anima testimonium manere obligationis, cui se Baptizatus obstrinxit, conseruandi fideliter acceptam gratiam; & in signum etiam voluntatis diuinæ, qua DEVS ex parte sua nunquam gratiam illam velit subtrahere: si is, qui accipit, constans in ea esse velit. Nam, vt Apostolus dixit: *i sine pœnitentiâ sunt dona. & vocatio Dei.**

Hinc *secundus* procedit bonorum thesaurus, quem baptismus efficit, cui portas baptizato *aperiendo* ad tres fines. in signum scilicet, quod, quemadmodum diximus, ita omnia impedimenta remouerit in gloriam intrandi, vt, si baptizatus nullum aliud apposuerit, statim atque obierit, infallibiliter in eam ingrediatur. Propterea siquidem CHRISTVS Dominus noster dixit: *Qui crediderit & baptizatus fuerit, saluus erit.* modò

1. Torr.

Z

perfeue-

Natiuitas
Spirituali.
e Ioan. 35.

Gen. 1.2.

Tit. 3.5.

Baptismus
penitentia
sacramentū
superat.Repeti
requit.
Ephe. 4.5Tract II in
Ioan.S. Tho. 3. p.
7. 6. a. 9.
Character.

Rō. 11. 29

2.

Bonum
Celi apertū
i. vt inire-
mus.

k Mar. 6. 16

2. ut gratia
descendat.
V. de Suar.
p. disp. 26.
ect. 2.
3. ut cum
Deo commu-
nicemus.

Luc. 3. 21.
Iesu bap-
tizato. & O-
rante.
Baptismo
necēnda
oratio.

perseueretis semper in conformanda vnā sua cum ijs, quæ fides docet ac dicat.

Sed præter hoc manet cælum semper apertum, vt aliqui descendant effectus gratiæ sacramentalis ipsius baptismi propriæ; aliqua scilicet auxilia & subsidia cælestia, quæ D. N. baptizatis summittit; vt in perfectione, quam in baptismo promiserunt, progrediantur, pugnantes aduersus vitia, & conseruantes, augentesque virtutes, sicut mox dicemus.

Ac denique semper cælum patet, vt baptizatus possit Spiritu eò peruenire, volans Orationis & Meditationis alis ad familiaritatem cum Patre suo cælesti, qui in cælis est, habendam. Nam si in Baptismo datur baptizato, vt sit Filius DEI, dabitur quoque titulus ad ingrediendum in conspectum Patris & colloquendum, gratiasque & beneficia petendum: iuxta illud Apostoli: *quoniam estis Filii, misit Deus Spiritum Filii sui in corda vestra, clamantem Abba Pater.* id significans, quod Orationis Spiritus, sit Filij Spiritui annexus & coniunctus: imò forte propterea CHRISTVS Dominus noster (vt Sanctus Lucas refert) orationem cum Baptismo coniunxit: quasi nos doceret, in ipso baptismo donum dari bene orandi: per quod donum etiam aperitur cæli, vt noua dona ad baptizatos descendant, quibus possint nobile illud Esse, quod acceperunt, exornare, ac perficere, proprium enim est parentum & sponforum, multa dona Filijs & sponfis mittere, ea petentibus; si pro acceptis fideles, gratosque se ostendant.

§. 2. *Baptismus est vnica Ecclesia porta.*

I.

AD omnia prædicta multum confert alia baptismi excellentia, quod scilicet sit vnica porta ad ingrediendum in Catholicam Ecclesiam, & fruendum Sacramentis, sacrificijs, indulgentijs, ac thesauris, quos ex Sanctorum communione in se, habet: Nihil enim horum prodesse cuiquam potest, nisi baptizato; nec quisquam erit mystici huius corporis membrum, nisi ei per hoc Sacramentum coniungatur; nec priuilegijs gaudebit Regiæ diuinæ Sapientiæ, nisi per hanc portam fuerit ingressus.

Gen 6. 6

1. Pet. 3.
20.

NAM quicumque per eam ingredi dedignantur, infallibiliter peribunt: est enim nostra hæc Ecclesia sicut Arca Noë, quæ vnicum tantum a osium habebat. & (quemadmodum Sanctus Petrus dixit) quotquot in arcam illam se recipere contempserunt, prædicationi & monitis Noë resistentes, perierunt, superueniente diluuiō; & cum eis etiam ipsi infantes. Nam *b pauci, id est, octo anime* in ea saluæ factæ sunt per aquam. Eodem modo, quicumque diuinæ Vocati-

tionis

tioni & Euangelij prædicationi resistentes, nihil faciunt baptismum, peribunt, diluuiio suorum peccatorum submersi. Nec solum resistentes, & contemntes, sed & ipsi infantes, qui per cœlestem hanc portam ingressi non fuerint, exulabunt perpetuò à cœlesti Patria, & sepelientur in perpetuo lymbi carcere, ob Originalem culpam, in qua sunt nati: à qua non possunt alio medio quam baptismi purgari, iuxta ipsius Christi Seruatoris nostri sententiam dicentis: *c nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu Sancto non potest introire in regnum DEI*, quæ est Ecclesia militans, & Triumphans.

Hæc est generalis vocatio, qua omnes homines ad ingrediendum per hanc Baptismi portam vocantur, & inuitantur. Cuius vocationis suauitas est mirificè in ea arca depicta & illustrata: in quâ tû ipse Noë, tanquam Dux & caput, tû septè alij ingressi sunt, omnes spontè & libero consensu, scientes quò & cuius rei causa ingrederentur, obediens mandato & vocationi DEI, qui per seipsum Noë, & per eum cæteris id mandauit. Plurimi autem alij, bruta scilicet animalia in eandem sunt ingressa, cum non scirent, quò aut cuius causa à Noë ducerentur: cui DEVS præceperat, vt secum illa in arcam induceret, quem tamen in executione Angeli iuuerunt. Et hoc secundo modo inducuntur infantes per Baptisimum in Ecclesiam, non scientes, neque intelligentes quantum à DEO accipiant beneficium, Et quoniam ipsimet vocationis & inspirationis cœlestis capaces non sunt, tenentur eorum parentes, aut tutores, aut ipsius Ecclesiæ Ministri eos inducere: illis enim DEVS mandat, committit, & inspirat, vt eos baptizent; quos per custodes Angelos dirigit, docetque rationem & media id exequendi. Et sæpè per vias extraordinarias curat, aliquos baptizari in mortis articulo, quos ad Cœlum prædestinauerat.

SED non erit rationi consentaneum, vt qui inter Christianos est natus, & in sua infantia baptizatus, obiter & cursim hoc beneficium pertranseat, absque debita gratiarum actione ei, qui ex infinita sua misericordia, ipso nihil tale pro merito, illud contulit. O Pater Misericordiarum: si propterea quòd me nihil scientem in hoc mundo condidisti, aded sum tibi obstrictus: quanto magis ero, quòd in esse gratiæ intra Ecclesiam tuam, me id non intelligentem constitueris! quid mihi natum esse profuisset, si nunquam fuisset baptizatus? & quæ utilitas mihi fuisset in mundo nasci, si vixissem & mortuus fuisset extra Ecclesiam, vt fomentum enim ignis æterni: præstitisset sane non esse; quam cum essem, in peccato mori. Sed infinita tua misericordia ab ipsis cunis me prauent; & antequam potentijs & facultatibus meis vtliceret, eas tu infusus virtutibus exornasti; vt cum eis

Baptismus
Arca.

c Ioa. 3. 5.

2:

Suauitas
Baptismi.

Infantes
ignorantes
baptizantur.

Baptismi
beneficium.
in paruulis.

vt liceret, gratia tua eas praeuentas & corroboratas inuenirem. Concede mihi, Domine, eo seruiore donis hisce tuis vt, vt reliqua obtineam, quae te largiturum promissisti.

SED veniamus nunc ad eos, qui iam adulti & in aetate discretionis constituti in Ecclesia arcam per Baptismum ingrediuntur; agnoscetes beneficium DEI, eiusque praecipuum de Baptismo suscipiendo sponte amplectentes; seseque ad Sacramenti gratiam suscipiendam dolore aliquo praeteritorum peccatorum, & proposito vitae mutandae disponentes iuxta illud Sancti Petri: *penitentiam agite, & sic baptizetur unusquisque vestrum*, Id autem totum praecedat specialis DEI vocatio, quae tum id eis inspirat, tum ad praestandum fert operem. ad eum modum, quo Christus D. N. d. videns hominem caecum a nativitate, misericordia motus, fecit lutum ex spuro, & limuit lutum super oculos eius, & dixit ei: *Vade lina in natatoria Siloe*; vt, se in ea lauans, videret. In quo (vt Sanctus Augustinus ait) depinxit nobis ipse miserimum statum hominis in caecitate tenebrisque Originalis culpa nati: cuius mali remedium ab eo incipit: quod DEVS misericordiae suae oculos in eum conijciat, eius miseriae compatiens; & spuro ex eius ore exeunte (quae est inspiratio & illustratio Spiritus S.) limuit oculos animae, superponens lutum peccati, in quo haeret, vt illud agnoscat; iubetque se conferre ad *natatorium Siloe*, quod (vt ipsemet S. Ioannes ait) interpretatur *missus*; significatque Baptismum Christi, qui in mundum missus est, vt virtutem aquis impartiretur iustificandi animas. Cui inspiratiioni, qui parer, lauatque in illis aquis, visum recipit perfectum, gratiaque splendorem.

SED ne silentio praetereamus infinitam DEI nostri liberalitatem: qui noluit, animarum sanctificationem actuali baptismo adeo seuerè alligare; vt nisi actu & te ipsa susciperetur, nemo posset iustificari. Siquidem legimus: *f. adhuc loquente Petro, cecidisse Spiritum sanctum super Cornelium Centurionem, & omnes qui audiebant verbum*, antequam baptizarentur: vt intelligeretur, omnes qui veram fidem, & peccatorum suorum contritionem haberent, cum efficacia ipsam Baptismum, statim atque licebit, suscipiendi ita verè iustificari; vt, si repente morentur, non sint propterea damnandi. Propterea enim CHRISTVS Dominus noster cum dixisset: *g qui crediderit & baptizatus fuerit, saluus erit*; adiecit: *qui vero non crediderit, condemnabitur*. vbi non fecit ipsius baptismi mentionem, vt intelligeretur, neminem sine fide saluari posse; posse tamen absq; ipso aquae baptismo, cum non ex contemptu, aut negligentia baptismum omittit; nec ipsi deest efficax illum suscipiendi voluntas, si posset: tunc enim huius defectum supplet baptismus ignis, qui est contritio; aut

san-

3.
In a. lultis.

S. Tho. 3. p.
q. 68. a. 6. 7.
& 8.

c. Act. 2. 38.

d. Ioan. 9. 1. 6.

Tract. 44.
in Ioan.
S. Amb. li. 3.
de Sacram.
c. 2. & epi-
stola 76

4.
Baptismus
in voto.
f. Act. 10. 4.
48.

g. Mar. 16.
16.

S. Tho. 3. p.
q. 68. a. 2.

Sanguinis, quod est martyrium: cum v.g. martyr rapitur ad tormenta, antequam possit baptizari. Nam diuina prouidentia non denegat gratia sua dona, ita seriuo se ad eam recipendam preparanti: qua gratia ad eam preparationem habendam ipsum prauenerat.

Hæc veritate amoris plenissima, licebit tentationi illi mederi, qua aliqui scrupulosi interdum à Sathana vexantur, importunis scilicet ac molestis imaginationibus, quasi non sint baptizati: adductis ad id varijs rationibus, quibus dubitationes illæ innituntur: quas prudens prætereo, propterea quod idem sit omnium illarum antidotum: quod fundatur in diuina prouidentia, qua CHRISTVS Dominus Noster prospicit de medijs aptis, vt baptismus conferatur ei, qui de sua salute est sollicitus: si forte illum non suscepisset. Scriptura Sacra huius rei exemplis abundat. Nam h *Eunucho regina Candace* prospexit de baptismo, inspirando *Philippo*, vt adiungeret se *currui*, quo ille vehebatur, illumque doceret baptismi necessitatem ad salutem: quem etiam credenti statim contulit. Alius Angelus dixit *Cornelio Centurioni*: i *mitte viros in Ioppen*, & accersit *Simonem*, qui cognominatur *Petrus*, hic dicit tibi, quid te oporteat facere; & veniente ad ipsum *Petro*, baptizatus est. Et, quando *Saulus* dixit *Saluatori*: k *Domine, quid me vis facere*: Dominus dixit ad eum: surge & ingredere ciuitatem, & ibi dicetur tibi, quid te oporteat facere; & ille iussit, *Ananiam* ad illum ire, & baptizare. Eripsemet *Apostolus* videns *Ephesi* aliquos discipulos, qui se existimabant esse *Christianos*, inspiratione cælesti motus, dum rem examinat, deprehendit, eos l *baptismo tantum Ioannis fuisse baptizatos*: ideoque insuit eos *Christi baptismo baptizari*. Ponat itaque se scrupulosus cum humilitate, & animi resignatione coram *Christo Domino Nostro* dicens illi: *Domine, quid me vis facere* in hac dubitatione, qua me aded vexat, & statim aliquem *Ananiam Ecclesiæ*, virum scilicet aliquem prudentem, doctum, ac sanctum adeat; cui candidè rationes & causas scrupuli sui reddens, certus sit ac securus, magnaue fiducia de prouidentia diuina, quod per eum virum significabit, quid ipsi sit faciendum. Quare, si is ei dixerit, quod iam sit baptizatus, acquiescat, nec dubitationi amplius det locum. Si enim reuera baptizatus non esset, ad prouidentiam Dei spectabat, modum aperire, quo res illa manifestaretur:

quemadmodum per ipsum *Apostolum* aperire dignatus est,

quod baptizati non essent ij, qui bona intentione in eo erant decepti.

(:·:)

Baptismus
ignis &
sanguinis.

§.

Remedium
pro dubita-
tionibus de
suo baptismo

h Act. 8. 29.

i Act. 10. 5.

k Act. 9. 6.

l. Act. 19. 3.

Prouidentia
Dei.

§. 3. *Cur Baptismus non remoueat prauas animi propensio-
nes.*

a Rom. 9. 20.

b c. 11. 34.

c. Ne terram
scelerumur.

3. de Trinit.
c. 4.

3. p. 69.
a. 3.

2.
ut Christo
similis si-
mus.

c Rom. 8. 11.
17.

Rom. 7.

ALIA est dubitatio, quæ non minorem quam proxima adfert anxietatem, premitque alios, curiosos potius quam humiles, grauius ferentes, quod Baptismus non auferat à baptizato alias pœnas, & affectus, seu passiones ab originis peccato promanantes, sicut auferit pœnas, de quibus supra diximus. Cum præcipue eius generis sint hæ propensiones, vt quemadmodum effectus fuerunt peccati, ita ad peccatum impellant, ob carnis aduersus Spiritum rebellionem. Sed his respondere possumus, cum Sancto Apostolo. a *O homo, tu quis es, vt rationem à Deo exigas, dicasque: quid me fecisti sic?* b *quis enim cognouit sensum Domini, aut quis Consiliarius eius fuit?* potuisset sanè Saluator noster efficere; vt in aqua baptismi passiones suffocarentur, sicut ipsa peccata moriuntur; & vt ipsa caro renouata prodiret, quemadmodum Spiritus verè prodit renouatus: eius enim redemptio copiosa satis, & ad id efficax erat. Sed voluit hunc fauorem ad futuram vitam differre. si enim illum in hac vita tribuisset, multi homines (ait Sanctus Augustinus) baptismum accepissent potius, vt his corporis fauoribus gauderent, quam vt consequerentur spirituales; potiusque proprii commodi causa, illum quæsiuissent, quam sui creatoris obsequij. nec ita innotuisset fidei puritas & præstantia, quæ, non visis externis effectibus, confitetur internos.

Prætercà (vt Sanctus Thomas ait) satis honorificum est seruo, quod sit Domino suo similis; & discipulo, quod suum imiterur Magistrum. Cum ergo **CHRISTVS** Dominus Noster, & Magister nostri causa carnem assumens, acceperit animam gratiâ & sapientiâ plenam; corpus verò mortale & paribile, donec dies peruenit suæ resurrectionis, quam ingentibus suæ passionis laboribus fuit promeritus: Equum erat, vt Christiani, cum per Baptismum ei incorporantur, nascerentur quoad animam fide & gratia renouati, cum omni perfectione, quam Christiani status exposcit, ad explenda scilicet omnia, ad quæ ille obligat: corpore tamen mortali & paribili, sicut ante baptismum, remanente; vt per exercitationem patientiæ, gloriæ coronam assequerentur; & suo tempore etiam resurrectionem eiusdem corporis glorificati, quemadmodum fuit ipsius Magistri, iuxrà illud Apostoli: *c qui suscitauit IESVM CHRISTVM à mortuis, viuificabit & mortalia corpora vestra; erimusque hæredes Dei, cohæredes autem Christi: sitam enim compatimur, vt & glorificemur.* Et quamuis verè passiones ad peccandum impellant;

impellant, per gratiam tamen dei, ipsa (vnde ait Apostolus) peccatum aut culpa non sunt: nec propter eas aliqua poena digni efficiuntur, potius praebent occasionem, coronam nostram augendi; & ut gratia divina, redemptionisque Salvatoris nostri efficacius, quae per Sacramenta applicatur, magis emineat. Nec admodum feliciter primis nostris parentibus cessit quies illa, qua, ob originalem iniustitiam, sine pugna & conflictu passionum gaudebant: ut eorum filijs expediret, statim per baptismum similem pacem restitui: sed magis est re ipsorum erat, horum domesticorum hostium pugnam experiri; qua se magis in humilitate continentibus, & frequentibus orationibus ad DEVM recurrentes, externis hostibus, qui sunt Demones, animae suae portam occluderent: siquidem illi ob superbiam suam, quia in pace & quiete vivebant, ab hostibus sunt superati. Nobiscum loquitur (ait Cassianus) quod Moyses dixit populo suo: *DEVS magnus & terribilis, ipse consummet nationes has in conspectu tuo paulatim atque per partes: non poteris eas delere pariter: ne forte multiplicentur contra te bestiae terrae.* DEVS enim est, qui per gratiam Sacramentorum sit nobis opem laturus, ad appetitiones sensuum, carnisque propensiones omnes euincendas. Noluit tamen, ut uno quasi ictu per baptismum omnes deleantur: quia forte alia insurgerent infensiora vitia superbiae; & quae otiositas gignit in eo, qui aliquos inimicos, a quibus impugnetur, non habet.

DENIQUE multo magis eminet gratia Salvatoris in auxilijs, quae largitur ad prodigiosam illam coniunctionem & cohabitationem obtinendam, quam praedixit Isaias, *habitabit lupus cum agno: & pardus cum haedo accubabit vitulus & leo & ovis simul morabuntur; nec tamen eis nocebunt.* Ferae enim passionum, quas caro profert, non nocent spiritui. nam potius in medio earum manet tanquam ovis mansueta, agnus innocens, & vitulus siue bos Deo obediens, dum eius iugum tollit super se. quamuis enim haec ferae rugiant, insurgant, eumque dentibus & unguibus furiosarum tentationum aggrediantur: Ille tamen virtute gratiae, quam hoc Sacramentum illi communicat, omnibus resistit: & reliqua sacramenta ad victoriam referendam potenter adiuuant. Nec permisisset CHRISTVS Dominus Noster, (ut inferius dicetur) tales tentationes insurgere, aut eas feras in baptizatis permanere; nisi statuisset sufficientissima auxilia eis dare, ut vincere eas possent: maiusque lucrum ex felici pugna acciperent, quam optata ab ipsis pace fuissent habituri.

(:)

Trident.
Sess. 5. De
creto de pec
cat. cr. 7. c. 5.
Passionum
vitias.

Collat. 5.
c. 14.
d. Deut. 7. 22

Otium viti
orum semes

c. Isai. 11. 6.

Spiritus pas
sionibus su
perior.

§. 3. *Quæ auxilia Baptismus conferat.*

SUPEREST iam postremam baptismi excellentiam explicare, quæ in specialibus auxilijs consistit, ad has passiones superandas, & omnia implenda quæ nobis incumbunt: & ipse Christus D. N. expressit, cum suis Apostolis ait: *Euntes docete omnes gentes: Baptizantes eos in nomine Patris & Filii, & Spiritus S. docentes eos seruire omnia, quæcunque mandauero vobis.* Te quibus verbis deducimus, quod Baptismus ad duo præcipuè nos obliget: Alterum est, vt firma fide credamus, quicquid Ecclesiæ suæ Deus reuelauit: qua de causa Sanctus Dionysius baptismum appellat *Sacramentum illuminationis*: Alterum est, vt cum vera obedientia impleamus, quicquid ipse in lege sua Euangelica præcepit: Quam ob causam S. Augustinus Sacramentum appellat *incorporationis cum Christo*, alij *fœcunditatis*, significatæ per aquas, quæ terram fœcundam reddunt, cuius etiam figura est, quod Spiritus S. in Baptismo datur tanquam columba, quæ auis est valde fœcunda: & quod de eodem ait Scriptura, *hærebatur super aquas*. S. Hieronymus ex Hebræo ait significare: *incubabat*, siue *consonabat* in similitudinem volucris, oua calore animantis, ita vt statim atque pulli ex ouorum putamine prodeunt, huc illuc celeriter discurrant, vt intelligamus, Spiritum S. per Baptismi aquam, singularem spiritus calorem & feruorem baptizato communicare: vt propterea Christiani hominis opera alacriter exercere incipiat. Ad cuius rei maiorem declarationem est aduertendum, quod omnia nouæ legis Sacramenta, (vt ait S. Thomas) præter habitus gratiæ, & supernaturalium virtutum, quæ illam comitantur, specialem quoque aliam gratiam suscipienti tribuant, hoc est auxilium quoddam Dei particulare, ad eum proprium finem obtinendum, in quem ipsum Sacramentum est institutum: ac proinde Baptismus propriam communicat gratiam baptismalem, quæ specialia auxilia complectitur, necessaria ad ea credenda & exequenda, ad quæ ipse baptismus obligat & dirigitur, incorporando baptizatum **C H R I S T O** D. N. Quemadmodum enim caput duplices spiritus vitales influit in corpus: alios qui sensus iuuant ad cognoscenda, quæ ipsis sunt necessaria; alios qui eisdem iuuant ad motus necessarios, ad eadem procuranda: ita (ait idem Angelicus Doctor) caput nostrum Christus Dominus duplicia spiritualia auxilia tribuit per Baptismum: alia ad credenda & cognoscenda, quæ ipse reuelauit illustrando intellectu cœlesti lumine, quod fides ad actus suos, cum opus est excitatur; alia verò ad ea præstanda, quæ nobis præcepit, voluntatem inspirationibus Spiritus Sancti impellendo: vt ea velit opere exequi. In cuius rei signum, ait Sanctus Ambrosius, Sacerdotem baptizantem, digito suo sputo intinctu baptizan-

Bonum Sp. S. in specie columba. a Mass. 28. 59. Baptismus obligat ad Eadem & obedientiam c. 2. de Eccl. Hierar p. 1. & 2. Lib de Baptismo par. uulo. c. 26. Glos. in Psal. 22. b Gen 12. in quæst. Hebrai. super Genesim. 3. p. q. 62. 2. a. Sacramentorum effectus particulares.

3. p. q. 69. a 5. Duplices spiritus vitales. Lib de Sacrament. c. 5.

ptizan-

ptizandi aures tangere, dicentem: *Epheta*, quod est *adaperire* quo significatur, Deum aures eius animæ aperire, per quas fides & obedientia ingreditur; ipseque baptizatus debet propterea eadem aperire, non solum ad credendum, sed etiam ad obediendum, & operandum. Nam & fides, & Baptismus, & ipsa gratia, & virtutes, quæ in ipso infunduntur, omnes præcipue tendunt ad exequendum. Quemadmodum Sanctus Augustinus iucundis his comparationibus mirifice declarauit, sicut vulnere (inquit) claudicans idem curatur, vt sanato malo præterito, futurus dirigatur incessus: sic mala nostra non ad hoc solum supernus Medicus sanat, vt illa iam non sint; sed, vt de cætero per viam virtutum rectè ambulare possimus: quod quidem etiam sani non nisi illo adiuvante, poterimus. Nam medicus homo, cum sanauerit hominem, iam de cætero sustentandum elementis & alimentis corporalibus, vt eadè sanitas conualescat atque persistat, Deo dimittit: ipse autem Deus, cum spiritualiter sanat ægrum, vel viuificat mortuum, id est iustificat impium, non deserit, si non deleratur, vt pie semper, iusteque viuatur. Sicut enim oculos corporis, etiam plenissime sanus, nisi candore lucis adiutus, non potest cernere: sic homo etiam perfectissime iustificatus, nisi æterna luce iustitiæ diuinitus adiuuetur, rectè non potest viuere. Credere autem debemus, cum aliquid boni facimus, nos Deo idem facienti cooperari: quia misericordia eius præuenit nos, vt sanemur; & subsequitur, vt etiam sanati vegetemur; Præuenit, vt vocemur; subsequitur, vt glorificemur. Præuenit, vt pie viuamus; subsequitur, vt cum illo semper viuamus: *c quia sine illo nihil possumus facere*. vtrumque enim scriptum est. &: *d Deus meus misericordiam eius præueniet me, &: c misericordia tua subsequetur me omnibus diebus vite mea*. Hæc Sanctus Augustinus.

Ex quibus apparet, quantoperè indigeamus gratia, & auxilio, quod in Baptismo Deus nobis offert; & quam obstricti simus ad eadem cooperandum. Tunc enim *frucamur* ad Ecclesiæ vineam, vt animas nostras colamus, ac perficiamus. Ad eum modum, quo Deus Dominus Noster, cum primum condidit hominem, gratia & iustitia originali exornatum, *g in Paradiso voluptatis constituit, vt operaretur & custodiret illum*; terram eius colendo, & arbores vt copiosiores fructus proferrent, putando; ipsumque paradysum tam à bestiis, quæ intus; quam à feris, quæ extra erant, custodiendo: ne ingressæ, illum, instigante eas Dæmone ob inuidiam ac rabiem, qua hominem oderat, deuastarent. Nam quamuis ipse Dominus noster potuisset hæc per seipsum facere: voluit tamen Adamum in eisdem occupari, eò quod occupatio esset ipsius statui conformis. Hunc itaque in modum, non te per baptismum iustificauit DEVS, & in Ecclesiæ suæ paradiso collocauit, vt otiosus in ea vitam traduceres: sed, vt in animæ tuæ cultura, quæ

*Aures Christi
sanari.*

*Lib. de nat.
grat. c. 26
Medicus sanat
in futurum.*

*Deus nunquam
dimitit sanatum.*

*Deus lux
nostra.*

*Eodem lib.
c. 31.*

Deus præuenit & subsequitur.

c Ioan. 15. 5.

d Psal. 58. 11.

c Psal. 22. 6.

c Mat. 20. 1.

g Gen. 2. 15.

Homo natus ad laborem.

*Carni &
mundo re-
sistendum.*

paradisi huius est pars quadam, labores: sancta scilicet opera exercendo, eamque à bestijs & feris defendendo, quæ eam peruertere conantur: siue illa tibi sint innata, & intra teipsum versentur, quales sunt prauæ propensiones *carnis*; siue extra vagentur, qualia sunt praua huius mundi exempla: quia vtraque Dæmon ex odio in nostram perniciem vehementer instigat. Quæ omnia fufius in progressu, distinctiusque explicabuntur.

CAPVT II.

VOCATIONEM CHRISTIANORVM PROPRIAM
per sanctum Baptisma eò dirigi, vt fiant *Milites Christi,*
eiusque *crucem, & legis Euangelicæ*
iugum tollant.

*Milites &
operarij su-
mus.*

ROPRIA Christianismi vocatio, quæ in ipso Baptismo promulgatur, & intimatur, duo præcipue requirit officia: designat enim nos in Christi *milites* ad spiritualement militiam contra omnia vitia, omnes Dæmones, infernum ipsum, eorumque fautores, mundum & carnem; Et vt imitatores simus vitæ gloriosi nostri Ducis, sub cuius Crucis vexillo, eam eius partem, quæ nobis continget, legisque Euangelicæ iugum, quod ipse nobis imponit, portemus. Et vtrumque munus simul nobis incumbit, quemadmodum enim Hebræi *Milites a vna manu sua faciebant opus, & altera tenebant gladium*, & pugnabant contra hostes, qui ædificium impedire conabantur. Ita milites Christi vocati sunt, (vt ipsemet dixit) ad b *turrim vitæ Christianæ, & Euangelicæ perfectionis ædificandam*; & ad pugnandum contra regem filiorum superbiæ, qui turris illius ædificium conatur impedire. In cuius rei testimonium cum Sanctum Baptisma suscipiant, vnguntur oleo in pectore, & Scapulis; & *Christmate* in capite, ad significandum, (vt Sanctus Ambrosius ait) eos vocari, vt sint contra Dæmonem, Mundum, & Carnem luctatores. Nominatim verò vngantur in *pectore*, vt strenuum induant propositum aggrediendi, quæcunque sint diuini obsequij, luctantes contra hostis tentationes: Vnguntur quoque in *scapulis*, vt firmissimū concipiant propositum tollendi legis, crucisque Christi iugum & onera, etiam repugnantibus carnis passionibus: *vertex* denique capitis inungitur, vt tertium aliud generosius induant propositum, ponendi supra caput suum omnia, quæ ad CHRISTVM Dominum nostrum spectant, honori sibi ea ducentes, nomenque, & opera Christiani præ omnibus mundi huius pompis ac dignitatibus. In cuius rei testimonium (vt expendit S. Dionysius) ter interrogantur: *renuncias Sathana, & omnibus pompis eius?* & toties respondent: *Abrenuncio*, cui propterea sta-

a 2. Esdr. 4
17.

b Luc. 14.
28.

Lib. 1. de
Sacram. c. 2
& lib. 1. c. 1.
S. Thom. 3.
p. q. 66. a. 10.
ad 2. & q.
71. a. 2. & 3.

Trina vn-
ctio & abren-
nunciatio.

c. 2. Eccle.
Hier.

reà sta-